

KVALITETSDEKLARATION

Lagerstatistik för varuhandel och tjänstenäringsar

Ämnesområde
Näringsverksamhet

Statistikområde
Näringslivets struktur

Referenstid
2019 Kvartal

Produktkod
NV0107

	Statistikens kvalitet.....	3
1	Relevans.....	3
1.1	Ändamål och informationsbehov.....	3
	1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
	1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov.....	3
1.2	Statistikens innehåll.....	3
	1.2.1 Objekt och population.....	3
	1.2.2 Variabler.....	4
	1.2.3 Statistiska mått.....	5
	1.2.4 Redovisningsgrupper.....	5
	1.2.5 Referenstider.....	5
2	Tillförlitlighet.....	5
2.2	Osäkerhetskällor.....	6
	2.2.1 Urval.....	6
	2.2.2 Ramtäckning.....	6
	2.2.3 Mätning.....	7
	2.2.4 Bortfall.....	8
	2.2.5 Bearbetning.....	10
	2.2.6 Modellantaganden.....	10
2.3	Preliminär statistik jämförd med slutlig.....	11
3	Aktualitet och punktlighet.....	11
3.1	Framställningstid.....	11
3.2	Frekvens.....	12
3.3	Punktlighet.....	12
4	Tillgänglighet och tydlighet.....	12
4.1	Tillgång till statistiken.....	12
4.2	Möjlighet till ytterligare statistik.....	12
4.3	Presentation.....	12
4.4	Dokumentation.....	13
5	Jämförbarhet och sammanvändbarhet.....	13
5.1	Jämförbarhet över tid.....	13
5.2	Jämförbarhet mellan grupper.....	14
5.3	Sammanvändbarhet i övrigt.....	14
5.4	Numerisk överensstämmelse.....	14
	Allmänna uppgifter.....	14
A	SOS-klassificering.....	14
B	Sekretess och personuppgiftsbehandling.....	15
C	Bevarande och gallring.....	15
D	Uppgiftsskyldighet.....	15
E	EU-reglering och internationell rapportering.....	15
F	Historik.....	15
G	Kontaktuppgifter.....	16

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken främsta ändamål är att belysa den kvartalsvisa variationerna i handelns lager fördelat på branscher och varugrupper. Den används primärt av Nationalräkenskaperna för beräkning av kvartalsvis BNP.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Huvudsakliga användare av lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenärings är avdelningen för Nationalräkenskaper vid SCB som använder statistiken som underlag för beräkning av den kvartalsvisa bruttonationalprodukten (BNP). Uppgifterna som är av mest intresse för NR är utvecklingen angett i kronor. Andra användare av statistiken är bland annat Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet, enskilda företag och organisationer för branschstudier, marknadsanalyser och konjunkturbedömningar.

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheterna som skattas är kvartalsvis lagervärde prisdeflaterat till återanskaffningsvärde, värde vid kvartalslut samt värde vid kvartalets mitt.

1.2.1 Objekt och population

Målobjekten utgörs av verksamhetsenheter, vilka definieras som branschmässigt avgränsade delar av ett företag. Uppdelningen i verksamhetsenheter sker centralt på SCB och registreras i Företagsdatabasen, FDB. Observationsobjekt är i en övervägande majoritet av fallen detsamma som målobjektet, d.v.s. verksamhetsenheten. I enstaka fall observeras dock objekt vilka skapats internt inom undersökningen, antingen via en sammanslagning av flera verksamhetsenheter eller via en uppdelning av desamma. Det förekommer att observationsobjekt som är avsett att vara målobjekt visar sig vara övertäckning.

Intressepopulation är mängden av alla svenska tjänsteföretag. Målpopulation utgörs av samtliga verksamhetsenheter klassade till näringsområdena *Handel* (45-47) samt delar av *Övrig tjänstesektor* (58-63 och 69-74) (enligt Svensk Näringsgrensindelning, SNI 2007), vilka

tillhör ett icke-finansiellt företag eller statligt affärsverk (sektorkod 11, 141 eller 142 enligt Svensk institutionell sektorindelning, INSEKT 2014).

1.2.2 Variabler

Intresse- och målvariabler är lagervärde, bokföringsmässigt eller skattat angett i återanskaffningsvärde. Resultatet publiceras på bransch nivå med 2 siffrors SNI2007-kod.

De variabler som vi samlar in värde på från uppgiftslämnare kallas observationsvariabler. För undersökningen utgörs de av lagervärde angivet i anskaffningsvärde som fördelas på nedanstående varugrupper. Dessa varugrupper publiceras inte, men ingår i årsberäkningarna av BNP.

Lagervärdet inom varuhandeln fördelas på 17 varugrupper

11. *Jordbruks- och odlingsvaror, kemikalier.*
12. *Papper, skinn och hudar.*
13. *Järn, stål, metall, skrot.*
14. *Byggvaror, järnhandelsvaror.*
15. *Maskiner och övriga insatsvaror.*
21. *Livsmedel.*
22. *Alkoholhaltiga drycker.*
29. *Övriga dagligvaror (ej livsmedel).*
31. *Kläder, skor, väskor.*
32. *Hemutrustning, inredning, elektronik.*
33. *Fritidsvaror/Motorcyklar, Släpfordon.*
34. *Apoteksvaror.*
41. *Nya person- och lastbilar.*
43. *Fordonsreservdelar och tillbehör.*
44. *Bränsle och drivmedel.*
80. *Begagnade varor.*
90. *Övriga varor.*

Lagervärdet inom tjänstesektorn fördelas på 2 varugrupper

85. *Pågående arbete.*
86. *Lager av handelsvaror.*

1.2.3 Statistiska mått

Lagerstockar och lagerförändring presenteras i löpande återanskaffningsvärde vid kvartalsslut, kvartalets mittpris i föregående års priser och i 2010 års priser. Fastprisberäkningar görs med hjälp av branschprisindex och särskilda Konsumentprisindex (KPI) och Producentprisindex (PPI) framtagna av enheten för prisstatistik på SCB.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisningen av Sveriges lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenäringsgrupper sker enligt följande varuklassificeringar:

Standard för svensk näringsindelning (SNI2007)

För varuhandelns lager finns data på 2-siffernivå. Det är på denna detaljnivå statistiken publiceras. Uppgifterna som levereras till National räkenskaperna redovisar på samma 2-siffriga branschnivå som en ytterligare indelning på varugrupper som presenteras under punkt 1.2.2.

För tjänstenäringsgruppernas lager finns data på aggregerade 2-siffrersnivå.

1.2.5 Referenstider

Referensperiod för statistiken och för målpopulation är kvartal.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet total

Statistiken är behäftad med osäkerhet. I avsnitt 2.2 Osäkerhetskällor görs en genomgång av dessa källor och deras konsekvenser. Lagervärden samlas in via en stratifierad urvalsundersökning med cut-off-gräns. I en urvalsundersökning är alltid skattningarna behäftade med urvalsfel beroende på att endast en delmängd av populationen studeras. Urvalsfel är således den avvikelse mellan ett skattat värde och det faktiska värdet som beror på att man inte undersöker alla objekt i populationen. För att minimera urvalsfelet vill vi optimera urvalet. Något som försvårar urvalsförfarandet är svårigheten att ringa in de företag som har lagervärde av betydelse. För detta nyttjar vi dels insamlade lagervärden via undersökningen dels det lagervärde som företagen lämnat till Skatteverket via inkomstdeklarationen. Vid urvalstillfället är de senast tillgängliga uppgifterna från Skatteverket två år gamla. Vidare överensstämmer inte definitionen i inkomstdeklarationen med våra observationsvariabler.

En ytterligare osäkerhetskälla av betydelse är mätfel då många företag inte löpande bokför lager eller lagerför varor på ett sätt som är kompatibelt med de av SCB specificerade varugrupperna.

Utöver de inrapporterade lagervärdena bygger statistiken även på uppgifter från undersökningarna *Prisindex i producent- och importled* (PPI) och *Konsumentprisindex* (KPI) vilka används i deflateringen (omräkningen från anskaffningsvärde till återanskaffningsvärde). Inget försök att kvantifiera osäkerheten i PPI och KPI görs i föreliggande kvalitetsdeklaration.

Till följd av nämnda osäkerhetskällor publiceras inte lagerstockar utan endast lagerutvecklingen. Undersökningen fångar in de största företagen av intresse därmed anses tillförlitligheten på totalnivå vara god, men osäkerhet förekommer på mer detaljerade nivåer.

2.2 Osäkerhetskällor

Precis som alla andra urvalsundersökningar är undersökningen behäftad med osäkerhet till följd av att endast ett urval av företag undersöks i stället för hela målpopulationen. En ytterligare osäkerhetskälla är svårigheten att ringa in målpopulationen av företag som har lagervärde av betydelse. För detta använder vi de lagervärden som företagen lämnat till Skatteverket via inkomstdeklarationen. Vid urvalstillfället är de senast tillgängliga uppgifterna avseende år t-2. Vidare överensstämmer inte definitionen i inkomstdeklarationen helt med vår mätvariabel.

Mätfel är en primära osäkerhetskällan då många företag inte löpande bokför lager eller lagerför varor på ett sätt som är kompatibelt med det SCB efterfrågar.

2.2.1 Urval

Urvalet dras som ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (så kallat stratifierat OSU) från den del av rampopulationen som befinner sig ovanför *cut-off*, där gränsen för *cut-off* skiljer sig mellan branscher (för närmare information se punkt 2.2.2). Den totala stickprovsstorleken är drygt 2000 objekt och urvalet uppdateras en gång per år inför publiceringen av statistik med referenskvartal två. Uppdateringen görs inom SCB:s system för samordnade urval (SAMU), vilket innebär att approximativt 20 % av de mindre företagen ersätts med nya företag medan 80 % kvarstår i urvalet även nästkommande år.

Någon uppskattning av urvalsosäkerheten för publicerade förändringstal görs inte i dagsläget. Däremot skattas osäkerheten för lagerstockarna.

2.2.2 Ramtäckning

Även urvalsramen uppdateras årligen inom ramen för SAMU-systemet. Rampopulationen utgörs därmed av de verksamhetsenheter som tillhör målpopulationen samt är registrerade som aktiva i FDB i början av mars innevarande år.

Rampopulationen består av ca 371 000 objekt, varav ca 360 000 återfinns under *cut-off*-gränsen. *Cut-off* i varje bransch bestäms så att företagen ovanför gränsen tillsammans täcker ca 90 % av branschens totala lagervärde. Lagerbidraget från de företag i rampopulationen som återfinns under *cut-off*-gränsen modellberäknas vilket innebär att undersökningen täcker 100 % av lagervärdet i rampopulationen.

Eftersom urvalsramen uppdateras en gång per år, och därmed utgör en ögonblicksbild av hur företagsregistret ser ut vid det tillfället, förekommer viss över- och undertäckning. Övertäckning utgörs av de företag som sedan ramen upprättades har lagts ned eller avslutat sin verksamhet. Undertäckning utgörs av de företag som har nyetablerats och som vid ramens upprättande inte var registrerade i företagsregistret. Såväl över- som undertäckning ökar successivt under året.

Ingen justering görs för under- eller övertäckning som uppstår under året.

Någon uppskattning av täckningsfelets storlek görs inte i dagsläget.

Som lagervärde vid ramframställning används insamlat lagervärde för kvartal fyra föregående år för de företag som fanns med i fjolårets urval samt tillhörde ett totalundersökt stratum. För övriga används det lagervärde som rapporterats in till Skatteverket avseende år t-2 via Inkomstdeklarationen. Mätfel i dessa uppgifter kan antas förekomma, men någon uppskattning av dess storlek görs inte i dagsläget. Lageruppgifterna från skatteverket detaljgranskas ej på SCB förutom i undantagsfall. Skatteverket har inget egenintresse av lageruppgifterna utan den granskning som görs av dem är endast i form av en kontroll att balansräkningen går ihop.

2.2.3 Mätning

Uppgifter om lagervärden samlas in med hjälp av frågeformulär. I frågeformuläret ombeds uppgiftslämnaren fylla i värdet av sitt totala lager, antingen totalt eller fördelat på aktuella varugrupper vid balansdagen den sista aktuella kvartal. I frågeformulär typ 1 ska lagret fördelas på varugrupper och frågeformulär typ 2 lämnas endast totalt lager. Näst intill alla de inkomna svaren lämnas via den elektroniska webblanetten (SIV), medan resterande del inkommer via pappersblanketter och registreras manuellt. Frågeformuläret finns återgivet i sin helhet i *Statistikens framställning* för den här undersökningen. Vid varje kvartalsslut skickas ett introduktionsbrev som förklarar syftet med undersökningen, anger sista insändningsdatum, insamlingsförfarande och kontaktpersoner på SCB. Med referensårets första utskick bifogas även ett informationsblad till företag som ska svara på frågeformulär typ 1. I informationsbladet ges information om undersökningen och varugrupper samt instruktioner om hur fördelningen på varugrupper bör genomföras och vilka typer av varor som bör ingå i varje varugrupp.

Granskningsverktyget *Signal* används för att upptäcka lämnade uppgifter som eventuellt är felaktiga redan innan uppgifterna laddas in i databasen. Exempel på fel som upptäcks här är negativa värden och uppgifter inlämnat i fel format. Sedan granskas varje enskild bransch, eller grupp av branscher, för att hitta utvecklingstal som är avvikande. I branscher med avvikande utvecklingstal studeras de bakomliggande företagsuppgifterna. Företagsuppgifter som avviker mycket mot tidigare lämnad uppgift till SCB avseende tidigare perioder studeras. Misstänkta fel följs upp med återkontakter i form av telefonsamtal och e-post.

På grund av mätvariabelns karaktär är mätfel med all sannolikhet undersökningens största problem. Många företag bokför inte lager löpande vilket är ett krav för att de ska kunna lämna uppgifter av hög kvalitet. Vidare har många företag svårt att härleda sina varor till korrekta varugrupper, vilket framförallt beror av att varugrupperna är väldigt statiska och att det i en del fall saknas logisk koppling mellan varugrupp och produkt. Detta får till följd att de flesta redovisar sitt totala lagervärde under en varugrupp trots att deras verksamhet i många fall omfattar flera varugrupper. Möjligheterna att korrigera mätfelen är små då inga möjligheter att exempelvis samgranska företagens uppgifter mot annat material finns.

Någon uppskattning av mätfelets storlek görs inte i dagsläget. Inga studier över huruvida dessa mätfel är systematiska eller slumpmässiga har heller gjorts.

2.2.4 Bortfall

Objektsbortfallet i urvalsundersökningen är omkring 15-20 procent ej inkomna svar under en normalmånad. För referenskvartal 4 har företagen längre period att svara på undersökningen. Detta för att hålla samma nivå av bortfall. Många företag har ett intensivt bokslutsarbete i början av ett nytt år, många medarbetare är julledda. Därför behövs en längre svarsperiod för inlämning av kvartal 4.

För att undvika ett alltför stort bortfall i undersökningen påminns uppgiftslämnarna via brev i de fall uppgifterna inte inkommit när sista svarsdatum passerats. För första kvartalet skickas en extra påminnelse ut samt telefonpåminns stora företag enligt en prioriteringslista. Övriga kvartal telefonpåminns de företag som har stor påverkan på statistikens kvalitet. Det finns även planer på att upprätta en vitesprocess för att få in uppgifter från företag som trots detta inte rapporterar.

Bortfall beror främst på att företagen inte har någon uppfattning om vilket lagervärde de har. En ytterligare orsak är att företag inte har möjlighet att ange värden fördelade på de varugrupper som SCB begär.

Imputering används för att kompensera för objektsbortfall (total avsaknad av inkomna uppgifter aktuell period). Om underlag för

imputering saknas används i sista hand även så kallad viktkompensation, där inkomna objekt ges en högre vikt för att kompensera för värden hos de ej inkomna objekten. Partiellt bortfall (avsaknad av lagervärde för enskilda varugrupper) är mycket svårt att identifiera och imputeras därav vanligtvis inte.

Någon numerisk uppskattning av bortfallets effekt på tillförlitligheten har inte gjorts. Vissa slutsatser kan emellertid dras utifrån storleken på revideringar av statistiken mellan årets fyra publiceringstillfällen. Urvalsobjekten har olika påverkan på resultatet. Av störst betydelse är att svar inkommer från de företag som i störst utsträckning påverkar slutresultatet. Vilket främst är företag med betydande lagervärde.

Objektsbortfall hanteras med imputeringsmetoder. Om företaget besvarat enkäten men ej lämnat ett värde på samtliga förtryckta varugrupper ses de tomma varugrupperna som nollvärden. D.v.s. partiellt bortfall imputeras ej. Vilken imputeringsmetod som används beror på vilken information om det saknade objektet och variabeln som finns att tillgå.

Nedan anges de imputeringsmetoder som används för objektsbortfall och deras inbördes prioritetsordning. Varje varugrupp imputeras för sig.

1. Samtliga komplexa företag för vilka svar saknas imputeras manuellt. I övrigt sätts manuella imputeringar i undantagsfall när de maskinellt imputerade värdena inte anses vara rimliga. En manuell imputering går alltid före en maskinell imputering.
1. Om det finns ett inkommet lagervärde för varugruppen från föregående kvartal för det aktuella objektet beräknas kvartalsutvecklingen för varugruppen bland de som lämnat ett värde för aktuell varugrupp inom aktuell imputeringsgrupp (kombinationer av storlek och bransch beroende på antal svarande). Ett imputerat värde erhålls sedan genom att multiplicera värdet från föregående period med detta utvecklingstal.
2. Om inkommet lagervärde från föregående kvartal saknas imputeras lagervärden för de lagergrupper som är vanligast förekommande i aktuell bransch. För att erhålla ett imputerat värde utgår man från SRU-lagervärde för referensår t-2 som användes vid urvalsdragningen. Detta SRU-lagervärde multipliceras med en kvot baserad på förhållandet mellan lagervärde för de svarande företagen som lämnat värde för varugruppen aktuellt kvartal i aktuell imputeringsgrupp och deras SRU-lagervärde.

För de företag som lämnar lagervärde på frågeformulär typ 2 där endast totalt lagervärde efterfrågas fördelas summan ut på lagerposter enligt den varugrupsfördelning som råder aktuellt kvartal i

modellgruppen. Där modellgrupp utgörs i första hand av företag inom samma bransch (SNI på 5-siffernivå) och i andra hand av aggregat av branscher. Bakgrund till val av modellgrupper är att företag inom samma modellgrupp förväntas ha i huvudsak samma varugrupsfördelning. Bransch på 5-siffernivå bedöms vara den bästa modellgruppen och därför används den i första hand. Kravet är dock att minst fem företag lämnat uppgift om lagerfördelning inom en bransch för att fördelningen ska kunna skattas med tillräcklig kvalitet. Om antal företag är färre än fem används aggregat av branscher som modellgrupp och inom en sådan modellgrupp förväntas antal företag som bidrar alltid bli tillräckligt många.

2.2.5 Bearbetning

Inför publiceringen genomför SCB kontroller för att hitta och om möjligt korrigera fel som skulle kunna ha en snedvridande effekt på statistiken. Misstänkta fel följs upp, exempelvis genom kontakt med uppgiftslämnaren.

Granskningskontroller används för att upptäcka exempelvis summeringsfel och negativa värden innan blankettuppgifter laddas i databasen. För att granska inkomna blankettuppgifter på mikronivå används ett granskningsprogram. Med hjälp av detta görs en bedömning av observationens avvikelser från ett förväntat värde. Detta viktas sedan med den effekt värdet skulle ha om det faktiskt är fel. Sedan görs granskningen utifrån den prioriteringsordning som skapas. Misstänkta fel följs upp med återkontakter i form av telefonsamtal och e-post.

Ingen manuell kodning av uppgifter görs i undersökningen. Endast ett fåtal blankettvärden stansas in manuellt.

När administrativa data från Skatteverket matchas med undersökningens observationsenheter kan matchningsfel uppstå.

Sammantaget antas bearbetningsfelet i undersökningen normalt sett vara litet.

2.2.6 Modellantaganden

Ett antal modellantaganden görs:

- Imputering av ej inkomna uppgifter görs utifrån ett antal olika modeller och bakgrundsdata samt tidigare lämnade uppgifter (se även avsnitt 2.2.4).
- Lagerbidraget från de företag i rampopulationen som återfinns under *cut-off*-gränsen modellberäknas.
- Prisindexet som används vid deflatering till återanskaffningsvärde skattas utifrån annan tillgänglig information från *Konsumentprisindex* (KPI) och *Producentprisindex* (PPI). KPI framställer ett specifikt prisindex för de olika lagertyper som används tillsammans med de

skattade uppgifterna för att deflatera resultatet till de olika redovisningstidpunkterna.

- Modellberäkning görs avseende tiden en handelsvara ligger på lager.
- Modellberäkning görs från anskaffningsvärde till återanskaffningsvärde.
- Modellberäkning görs för att fördela ut totaltlagervärde på varugrupper för de företag som har en uppfattning om företagets totala lagervärde men saknar möjlighet att fördela detta på varugrupper

Mer information angående modellberäkningarna finns i produktens StaF, Statistikens framställning

Ingen utredning av modellantagandenas betydelse har genomförts.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

I samband med att SCB publicerar ny statistik revideras även den tidigare publicerade statistiken. Vid publicering av kvartal 1 revideras hela föregående års och vid publicering av kvartal 2 -4 revideras aktuellt år. Det kan dock förekomma att revideringar görs även vid senare tillfällen och för perioder ännu längre tillbaka i vissa speciella fall. De flesta revideringar uppkommer vid revidering av föregående kvartal. Detta kan till exempel bero på att det inför nästkommande publicering inkommit fler svarande objekt som utger bättre skattningar och imputeringar av bortfall. Revideringarna varierar i storlek och riktning. Vid publicering av statistiken redovisas hur mycket föregående kvartal reviderats.

För produktionsåret 2018 har följande revideringar gjorts. Revideringen är mellan publicering av aktuellt kvartal samt publicering av kvartal 4 2018.

<u>Kvartal</u>	<u>Revidering vid pub. av Kv 4</u>
Kv 1 2018	1,1 mdkr
Kv 2 2018	-1,3 mdkr
Kv 3 2018	-0,4 mdkr

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden är cirka 45 dagar från utgången referenskvartal.

3.2 Frekvens

Målstorheternas referenstid är i huvudsak kalendervis.

Uppgiftinsamlingen inleds direkt efter kvartalslut och för kvartal 1 - 3 respektive kvartal 4 är insamlingsperioden ca 15 dagar respektive 25 dagar. Statistiken anses som slutlig enligt revideringspolicyn.

Revideringspolicy:

<u>Aktuell Kv. Publ.</u>	<u>Revideras</u>	<u>Antal kv.</u>
Kv1 2019	kv. 1-4 2018	5
Kv2 2019	kv. 1 2019	2
Kv3 2019	kv. 1-2 2019	3
Kv4 2019	kv. 1-3 2019	4

3.3 Punktlighet

Publiceringen följer 2019 års publiceringsplan för Sveriges officiella statistik. Leverans av kvartalsuppgifter sker i enlighet med nationalräkenskaperna överenskommet leveransdatum.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

De kanaler som används för att förmedla statistiken är främst SCB:s webbplats scb.se (i form av t.ex. statistisknyheter, tabeller, samt via Statistikdatabasen).

Utveckling mot föregående kvartal i löpande priser publiceras i Statistikdatabasen på SNI2007 2-siffer nivå och i statistiknyhet gemensamt med industrins lagerstatistik (NV0602) varje kvartal. Fullständigt resultat skickas enbart till nationalräkenskaperna, som i sin tur vidareförmedlar uppgifterna till övriga användare.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial från tidigare undersökningar. Forskare, utredare, m fl. kan efter prövning få tillgång till avidentifierat mikrodata för egen bearbetning

4.3 Presentation

Varje kvartal publiceras en statistiknyhet avseende utveckling mot föregående kvartals varulager. I Statistikdatabasen och statistiknyhet presenteras resultatet fördelat på branscher. Varuhandelns lager

publicerar sin statistik i en gemensam statistiknyhet tillsammans med industrins lager.

För att underlätta för användarna presenterar SCB på scb.se två färdiga tabeller av särskilt efterfrågade uttag. Dessa uppdateras kvartalsvis. Ena tabellerna visar volymförändring i handelns lager prisdeflaterat till löpande kvartalsmedelpriser samt volymförändring prisdeflaterat till 2010 års priser. Den andra tabellen visar varuhandelns lagerutveckling mot föregående kvartal.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken beskrivs i Statistikens framställning (Staf). Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i Statistikens detaljerade innehåll (MetaPlus). Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/nv0107.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Mellan 1996 och 2003 har det inte skett några större produktionsförändringar som riskerar påverka jämförbarheten över tiden. Under åren 2004 och 2005 gjordes förändringar i urvalsdesignen med syfte att behålla kvaliteten till en lägre kostnad. Dessa förändringar har dock omöjliggjort jämförelser på detaljerad nivå mot tidigare årgångar. Branschtotaler kan emellertid jämföras utan problem. Osäkerheten i statistiken bedöms emellertid vara för stor för att kvalitativa tidsserier ska kunna skapas. I och med övergången till SNI 2007 har tidsserier tillbaka till 2002 räknats fram enligt den nya nomenklaturen. Den totala lagerförändringen har inte påverkats av övergången från SNI 2002 till SNI 2007 men de olika näringsgrenarna har påverkats och kan därför inte jämföras.

Vid publiceringen av Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenärings avseende andra kvartalet 2015 infördes ett antal olika metodförändringar. Dessa infördes som ett led i att förbättra statistikens kvalitet samt att samordna den ekonomiska månads- och kvartalsstatistiken. Statistiken samordnades med undersökningen *Industrins Lager* (NV0602). Samordningen omfattade rampopulation, urvalsförfarande, insamlingsvariabel samt hur statistiken bearbetas. Bedömningen är att förändringarna medfört nivåskiften på lagerstockarna, men att lagerförändringarna som publiceras inte har påverkats i någon större utsträckning.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken är fullt jämförbar mellan publicerade branscher, aggregat av branscher och huvudgrupper. Vilka varugrupper som företagen inom respektive bransch håller varierar dock.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Planer finns på att ersätta balansposten lager i undersökningen Företagens Ekonomi (FEK) med den kortperiodiska lagerstatistiken. Det är däremot tveksamt om lagerstatistiken kommer lyckas överbrygga problemen med mätfel i tillräckligt stor utsträckning för att kunna ersätta lagerposten i FEK undersökningen.

Lagerstatistik ingår som underlag i SCB:s kvartals- och årsberäkningar av BNP. På grund av olika definitioner och avgränsningar skiljer sig de uppgifter som redovisas i BNP och lagerstatistiken åt.

Sammanvändbarheten mellan Industrins lager och Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenärings får anses vara god då statistiken tas fram med gemensamma metoder. För tillfället pågår ett arbete med att i högre utsträckning samordna de två lager undersökningarna för att uppnå bättre kvalitet och jämförbarhet mellan produkterna.

Det undersöks dessutom möjligheterna att samordna lager undersökningarna med investeringsenkäten (NV0801) och ett kommande index över förädlingsvärde. Även detta för att öka kvalitet och jämförbarhet samt minska uppgiftlämnarbördan.

Sammanvändbarheten med undersökningen Omsättning inom tjänstesektorn (HA0101) torde också vara god, då urvalen i dessa undersökningar är positivt samordnade via SAMU-systemet.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Det finns inga kända brister i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A SOS-klassificering

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik (SOS).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

En kopia av all statistikredovisning i form av rapporter, böcker och statistiska meddelanden (SM) som getts ut som trycksak eller redovisats som pdf-dokument förvaras hos Kungliga biblioteket och levereras till Riksarkivet.

Bevarandebestånd och arkiveringsfrist gäller enligt RA-MS2007:64.

Sparade frågeformulär gallras efter ett år. Observationsregister och primärdata överlämnas till Riksarkivet så snart de inte behövs i produktionen. Systemdokumentation bevaras och överlämnas till Riksarkivet. Program och dylikt gallras när de inte längre behövs för bearbetningar.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet gäller enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken, förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt SCB:s föreskrifter ([SCB-FS 2015:4](#)).

E EU-reglering och internationell rapportering

Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenäringsgrupper omfattas inte av någon EU-reglering och rapporteras inte internationellt.

F Historik

Den kortperiodiska lagerstatistiken avseende varuhandel, Svensk Näringsgrens Indelning (SNI2007) 45-47, introducerades i slutet på 1960-talet. Produktionen fortlöpte utan större förändringar fram till

1996. Under 1996 genomfördes ett antal större förändringar av statistiken till följd av en produktöversyn som genomförts föregående år. De mest påtagliga förändringarna berörde urval, insamling och beräkningsmetod. Under år 2000 utökades lagerstatistiken till att även omfatta vissa tjänstebranscher. Under 2002 genomfördes en ytterligare produktöversyn och som följd av denna har ytterligare förändringar av produkten genomförts under 2004. Denna gång berörde förändringarna urval och insamling. Dessutom har undersökningen av vissa tjänstebranscher fram till 2005 tillfälligt lagts på is på grund av bristande kvalitet men återtagits under 2006 med SNI 2007 72 och 74. I och med 2009 års undersökning sker redovisningen i SNI 2007 och inte enligt SNI 2002. De tjänstebranscher som undersöks efter omläggningen till SNI 2007 är bransch 58, 62, 63 samt 69-74. Omläggningen till SNI 2007 har medfört en större andel nya företag i undersökningen än vanligt under 2009.

Från och med år 2012 pågår ett arbete med att samordna tre viktiga kortperiodiska undersökningar, Konjunkturstatistik för industrin, Omsättningsstatistik för tjänstesektorn och Lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenärings. En samordnad undersökning med avseende på bland annat urvalsdesign, estimation och insamlingsvariabel medför att Nationalräkenskaperna (NR) får ett bättre underlag med högre kvalitet till kvartalsberäkningarna av BNP. Från och med 2014 års undersökning har en definition av det lagervärde som samlas in förändrats. Tidigare har utländska lager exkluderats av uppgiftslämnaren medan nu ska dessa inkluderas. Utifrån de nya definitionerna ska lagervärdet beräknas utifrån när lagret byter ägare och inte när det passerar en landsgräns som var fallet tidigare. Från och med första kvartalet 2014 publiceras lagerstatistik för varuhandeln och tjänstenärings i en gemensam statistiknyhet med industrins lager. Det tidigare statistiska meddelandet tillsammans med Omsättningsstatistiken lades i samband med detta ner. Under 2015 har ytterligare branscher lagts till i undersökningen. Bransch 59-61 har lagts till för att Nationalräkenskaperna ska få en mer heltäckande bild över tjänstebranscherna.

G **Kontaktuppgifter**

<i>Statistikansvarig myndighet</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Kontaktinformation</i>	Jenny Nyberg
<i>E-post</i>	Fornamn.efternamn@scb.se
<i>Telefon</i>	010-479 62 96